

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83830,Wroblewski-Edward-Wincenty.html>
2022-10-02, 07:58

Wróblewski Edward Wincenty

WRÓBLEWSKI Edward Wincenty (3 II 1848, Grodno – 4 II 1892, Petersburg), chemik analityk. Syn Antoniego i Karoliny z Mańkowskich, brat Zygmunta Florentego.

Po ukończeniu gimnazjum w Grodnie, w 1864 podjął studia chemiczne w Inst. Technologicznym w Petersburgu, gdzie w 1868 uzyskał dyplom technologa I klasy i został asystentem przy Katedrze Chemii, którą kierował K.F. Beilstein. W 1871 uzyskał na uniwersytecie w Getydze stopień doktora filozofii (*in absentia* kandydata). Stopień magistra uzyskał w 1873 na uniwersytecie w Petersburgu na podstawie pracy *Synteza bromopochodnych toluolu*, w 1876 zaś obronił na tej uczelni rozprawę doktorską *Hipoteza Kekulégo o budowie związków aromatycznych i jej sprawdzenie*. Podnosząc zalety tej pracy, biorący udział w dyskusji Dimitr Mendelejew stwierdził, iż przerasta ona to, co obiecuje jej tytuł – stwierdzenie to spotkało się z oklaskami zebranych. Ostatecznie jednak w latach 80. W. przyłączył się do zwolenników struktury benzenu zaproponowanej przez A. Ladenburga i ogłosił, iż wyniki jego prac potwierdzają tę koncepcję (której zwolennikiem był wówczas także Mendelejew), co stanowiło smutny finał jego niezwykle istotnych dla chemii organicznej, wieloletnich badań nad strukturą tego związku. W 1875 został mianowany profesorem chemii analitycznej Inst. Technologicznego w Petersburgu, funkcję tę sprawował do momentu utraty wzroku w 1881. Prawdopodobnie jego choroba miała podłoże genetyczne, gdyż jego bratu Zygmunutowi udało się ocalić wzrok jedynie dzięki przeprowadzonej w odpowiednim czasie operacji.

Do głównych zasług W. należało m.in.: odkrycie reakcji zamiany diazogrupy etoksygrupą (1870), powstawania fenoli przy diazotyrowaniu 2-amino oraz 3-amino-4-chlorotoluenów i wygotowywaniu produktów reakcji z etanolem. Jego badania potwierdzały cykliczną strukturę benzenu, odkrytą przez A.

Kekulégo. W. udowodnił także równocześnie chemiczną wszystkich atomów wodoru w pierścieniu benzenowym oraz stwierdził równocześnie pozycje 2 i 6 oraz 3 i 5 w pierścieniu w reakcjach substytucji monopodstawionych pochodnych benzenu. W badaniach zwykle wykorzystywał złożoną aparaturę własnej konstrukcji.

W. był autorem ok. 50 publikacji. Za osiągnięcia naukowe został odznaczony Orderem św. Stanisława III klasy. W. awansował również w hierarchii urzędniczej: był radcą tytularnym, następnie asesorem kolegiąlnym oraz radcą nadwornym.

W. zmarł osamotniony i zapomniany. Cmentarz katolicki w Petersburgu na którym znajdował się jego grób z napisem w języku polskim, został w 1939 zlikwidowany przez władze sowieckie, a na jego miejscu zbudowano fabrykę.

SBTP (A.T. Wróblewski).

I.Z. Siemion: *Edward Wróblewski (1848–1892) i jego rola we wczesnym okresie historii chemii związków aromatycznych*, „Wiadomości Chemiczne” 1984, t. 38; W.A. Wołkow: *Chimiki. Biograficzny słownik*, Kijów 1984

Marcin Dolecki

[Poprzedni](#)
[Następny](#)